

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

**Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.**

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Ocuparea locurilor vacante de preoți.

O instituție, ca să poată exista trebuie să aibă la baza ei *dreptatea*. Statutul organic, ieșit din creierul genialului și etern neuitatului arhipăstor Andrei baron de Șaguna, conține dispozițiuni sublime, cari nu trebuiesc tălmăcite și aplicate în spirit îngust și biurocratic, deoarece atunci încetează emulațiunea între cei chemați a face păstorire sufletească, și vom provoca *ura* și *individia*, care timp îndelungat ne-a cauzat și ne cauzează, încă, destule rele.

Dispozițiunile actuale, decretate pentru ocuparea locurilor vacante de preoți, sînt nedrepte, și nici pentru viitor nu sînt bune, deoarece li-s'a dat o putere retroactivă.

Împărțirea parohiilor în clase ar avea înțeles, dacă episcopul ar avea și dreptul de a avansa. Cum însă acest drept nu există, după statutul organic, prin alegere se esclude avansarea.

Rațional este numai ca pentru viitor să se decreteze condițiuni mai grele de admitere, și nici într'un caz nu este bine a împărți preoții în clase, deoarece este dureros ca un tînăr, abia ieșit de pe băncile școlii, să fie mai bine retribuit, decît un preot, care și-a îndeplinit funcțiunea sa cu sfințenie, și care poate fi împovărat de o familie grea, pentru care, — potrivit postului său, — este

dator a îngriji de a-i da o educație corespunzătoare. Dacă acest preot știa, că după o muncă îndelungată, va ajunge la coada celor tineri, poate își alegea o altă carieră; astfel însă, îndeplinind condițiunile de admitere, ce se cereau pe timpul său, este în drept a-și reclama drepturile pe cari i-le acorda regulamentul, care era atunci în vigoare.

Biserica nu are decît 3 grade ierarhice: diaconia, preoția și arhieria. În diecesa Caransebeșului treapta întâi aproape nu există, decît în Caransebeș și în Lugoj. Treapta a doua are contingentul cel mare al adevăraților păstori sufletești; în acest grad ierarhic se găsesc toate fețele bisericești până la gradul de arhieru.

Statutul organic decretează libera alegere a fețelor bisericești; leagă deci mîna episcopului a face numirea după cum ar dori. Cum trebuie dar procedat ca să se favorizeze cei meritoși?

La vacanța care s'ar ivi — în locurile unde se cere muncă — nu trebuie să se procedeze cu iuțea pentru ocuparea lor. În aceste locuri să se numiască administratori — fie parohiali fie protopresbiterali — numai oameni culți și activi, cari au dat probe de energie și deșteptăciune; locul să se ție atîta timp neocupat, pînă ce se pot pregăti spiritele, pentru că adevăratul candidat, meritos, să poată a se face cunoscut și agreat. Nu trebuie să se ție seamă numai de diplomele pe cari le poședă cineva, deoarece mulți

cu diplome pot fi cei mai răi administratori. *Ce folos, dacă a înmagazinat enciclopedia întreagă, și nu este comunicativ!* Omul cult de a cărui cunoștințe nu se folosește nimenea, este întocmai ca pomul căruia i-s'au dat toate îngrijirile posibile, dar care nu dă rod!

Nouă, în starea de dezvoltare, în care ne găsim, ne trebuiesc bărbați activi, ear nu trîntori. Mai cu seamă în părțile unde avem revindicări, emitem cel mai mare păcat, dacă favorizăm pe cei neactivi și leneși!

Este necesar, din cauza aglomeratiei, a înapri condițiunile de admitere, la primirea elevilor în institutele noastre teologice, să o facem dar; însă cei odată admiși, să aibă și egale drepturi, ear nu să-i împărțim și pe aceștia, după notele ce vor primi la depunerea rigurozului.

Se iau un alt exemplu.

Se admit în școala militară un număr oarecare de elevi. Dintre aceștia unii termină școala cu note escelente, alții cu note trecătoare. Toți acești elevi se impart armatei, și niciunul nu este nedreptățit a ajunge cu timpul până la gradul de general.

Toți, acești elevi, nu vor ajunge la acest grad, deoarece mai au de a face ulterior studii mai înalte, și trebuie să depună examene, la cari pe măsura ce vor putea reuși, dobîndesc și dreptul de înaintare mai departe.

Deoarece în ierarhia noastră bisericească, nu se cer alte examene, și avansarea nu este

Foiță originală.

Jubileul lui Tolstoï. de Dului Zamfirescu.

Cu prilejul jubileului de 80 de ani al contelui Leon Tolstoï, dl Dului Zamfirescu publică în ultimul număr al „Convorbirilor Literare” următoarele rînduri:

La 28 August, Tolstoï împlinește 80 de ani. Sufletele nenumărate ce s'au adăpat dela acest izvor de poezie, trimit de departe prin osul recunoștinței lor, și cucit omul scoboară mai adînc treptele pămîntului, cuatît ele sînt mai neliniștite: a peri, cînd cineva a fost atît de intens, este nelogic și aproape imoral.

Dela 1840, decînd romanțierii ruși, cu Gogol în frunte, au pătruns în viața Europei cititoare, s'a urmat o rectificare a conștiinței estetice a lumii.

După romanticii disperați din începutul veacului al XIX-a, veniseră realiștii ironici, Dickens și Balzac, cari, metodic și crud, ca tot ce este burghez, readuseră sufletul omenesc la o platitudine cuviincioasă. După dînsii un soi de veterinar-psihologici, ca Zola sau de eroticii, ca Maupassant zdruncinaseră din nou ecvilibrul stabil al literaturii.

Atunci, din inima Rusiei, din guvernamentul Tula, porni un ritm nou par'că paserea maiastră

Andilandi s'ar fi coborît pe ramurile dela lasnaia-Poliana.

Dela cele dintîi lucrări ale lui Tolstoï — „Copilărie”, „Adolescență”, „Sebastopol”, „În Caucaz” — se simte o mîna delicată, care, zugrăvind lumea, o mîngăie. O ușoară melancolie străbate prin opera întreagă, melancolie fecundă, care rezultă din cercetarea problemelor insolubile ale omenirii și care a fost trăsătura caracteristică a tuturor sufletelor mari, Bacon, Descartes, Newton. *Il perche delle cose*, întrebarea care mai mult decît toate a muncit viața indurerată a lui Leopardi, se impune tuturor gînditorilor, și se impune cuatît mai mare violență, cucit geniul creator e mai puternic. Ieroșca, bețivul din Caucaz, care cînta din balalaică și făcea filozofie; Sutaiev, care caută adevărul după Evanghelie și fundează o sectă religioasă; Andrei Bolkonski, care moare chinuit de necunoscutul vieții noastre; Petre Bezucov, înșelatul de toți, care totuși vrea să îndrepteze lumea cu umărul; Lewin, celce se pune la coasă cu țărani săi și mîncă Kwas cu dînsii, tot pentru a căuta adevărul; toți aceștia și alții mulți reprezintă, fie-care pe o lature, prisma nedumeririi: pentru ce?

Dar, lăsînd la o parte filozofia lui Tolstoï, și rămîind la estica lui, s'ar zice că amintirea mamei sale, ce i-se prezintă sub forma unei mîni delicate și a unui suris blăjin l-a însoțit în tot timpul vieții, oprindu-l dela orice brutalitate.

Această însușire, care alcătuiește prima caracteristică fundamentală a operii sale, este dusă așa de departe, încît în cele mai dramatice scene de război, în descrierea morților faimoase (moartea unei dame din lumea mare, moartea unui moic și moartea unui stejar), în teribilele infamii din Înviere, autorul rămîne curat, cu toată mînjeala materiei. Naturalismul rusesc și în special naturalismul lui Tolstoï, nu se mărginește la descrierea formelor oarbe, a contururilor lumii, ci întră în esența ei, și o sensibilizează în așa mod, încît ea devine acceptabilă și evidentă, chiar atunci, cînd este în sine antipatică și confuză.

A doua caracteristică fundamentală a operii lui Tolstoï este suflul vieții. Lucrurile cele mai grele de pus în roman, precum sînt meditațiunile filozofice, sau scenele istorice, atît de număroase în „Război și pace”, devin interesante, fiindcă trăiesc. Cum arde Moscova sau ce gîndește Petre Bezucov despre masonerie, fac parte integrantă din textura întregii lucrări. Noțiunile abstracte sînt prezentate în imagini vii, nimic nu este descris pentru plăcerea descrierii, ci totul conlucrează la crearea celei mai intense iluzii a vieții. Cine a cetit „Răsurrecon”, și nu-și aduce aminte de trecerea trenului, în care Nekludov juca jos la geamul vagonului, prin stație, în care Katia îl aștepta perdută în singurătate și disperare? Nu numai scena este de o sfășietoare frumusețe, dar ea e așezată acolo cu puterea clasică a fatalității, care

posibilă, și nici împărțirea în clase nu are rațiune.

Numai în Bucovina unde preoții români sînt considerații ca funcționari, și au drepturi de avansare, ei sînt împărțiți în clase. Fiecare preot însă trece, dintr-o clasă în alta, după vechimea pe care o are. Nu s'a pomenit însă nici acolo, că preoții vechi, cari au studii mai puține, să fie mai prost plătiți, decît cei ce astăzi au doctoratul în teologie. Va se zică trebuie se aibă fiecare o vechime oarecare, ca să poată trece dintr-o clasă în alta.

După dispozițiile luate, un preot nici-odată nu poate avea speranță de a-și ameliora soarta sa, fie și prin alegere, deoarece a fost odată împărțit într-o clasă, din care nu mai poate ieși.

Mă mir, că în sinoade nu s'a ridicat nici un glas de protestare contra acestei nedreptăți! Știu că din aceste sinoade bisericesti fac parte o sumă de bărbați, cari au învățat dreptul, și nici unul dintre ei nu a luat apărarea celor nedreptățiți.

Să se facă apel, la cei chemați, pentru a abroga dispoziția luată, și a lăsa poporul și candidaților deplină libertate de alegere, sau de a fi aleși.

Numai astfel vom avea o preoție pe care ne putem baza, și care nu se va lăsa a fi ademenită de ceice se închină vitelului de aur!

(București)

I. Bogdanu.

Dela periferii.

La îndrăzneala uimitoare cu care d-nul Bârsanu s'a năpusit asupra marelui nostru povătuitor Nicolae Iorga, citim în „Neamul Românesc“ sub titlul „Moravuri“, următorul răspuns:

„Tăslăuanul cel din România, genialul artist Zaharie Bârsanu, despre „publicistul desamăgit“ N. Iorga, pe care-l „cunoaște așa de bine“ (mă rog!).

„Acreală, răutate“, „iea cu asalt popularitatea“, „naufragiu“, „s'ar găsi cetitori cari să-l asculte“, „bogată fraseologie“, „poate incurca“, „sicieli mărunte și nedemne“, „publicist chinuit“, „idee fixă“, „fenomen maladiiv și supărător“, „suflet înrăit și îmbătrînit în spasmiile răutății“, „răutate și avarie“.

face din Oedip o supremă lucrare de artă, cu toată monstrozitatea subiectului. Pe această scenă fatală are să se așeze întregul roman.

A treia caracteristică fundamentală, este vastitatea compozițiunii. Fiecare om are un temperament, și deci, prin firea lucrurilor, fiecare om e legat de lume și reacționează numai pe latura temperamentului său. Tolstoi pare a avea toate temperamentele: pe cele puternice, coleric și melancolic, cari duc la pesimism, și pe cele slabe, sangvin și flegmatic, cari sînt optimiste. Gama întregă a sentimentelor intelectuale stă la îndemîna sa, logice, etice și religioase, și printr'însele se ridică până la sentimentele estetice cele mai superioare. „Război și pace“ este cea mai întinsă icoană a omenirii, pălpitînd de viață, și totodată cea mai perfectă operă de artă. Dar, alături de aceasta lucrare capitală, Anna Karenina, Moartea lui Ivan Ilici, și toate celelalte romane și povești, alcătuiesc cea mai minunată oglindă a lumii, în care femeii ca mama autorului, prințesa Volkonski, sau ca Natașa, sau ca biata Katia; bărbați de pe toate treptele sociale, dela împărat până la proletar, sînt aduși în perspectiva iluzionară a tabloului, și prezentați nouă ca ființe vii și adevărate.

Să aducem prinosul admirației noastre geniului luminos ce ne-a încălzit sufletele, și dacă este iertat omului să speră neîncetat, să sperăm din toate puterile că viața pămîntescă a lui Tolstoi va fi mai departe...

Și nu-i nebun nici asta, ci e numai un Ardelean fără minte și fără cuviință care face de ris pe Ardelenii cumiști și cuviincioși cari nu scriu.

Și numai ieri acest onorabil domnișor scheuna la ușă cu volumașul de poezii în lăbuță!

La acest fenomen caracteristic pentru fermentația culturii noastre, adaugăm ce am mai zis odată în „Progresul“ Nr. 14:

Poporul nostru românesc a început a se lua și el, abuzele, după alte neamuri mai demult deșteptate. Deovremeincoaci a prins și el coajă; din an în an ni-se sporesc intelectualii. Fermentația cărturării noastre o arată cine are darul să observe legile fiziologico-psihoice ale procesului de dezvoltare, prin care trece acum neamul românesc. Ear noi, laicimea, n'avem decît să ne deschidem sufletul spre a primi ce ne dau cei mai cumiști decît noi. Eată cum se face nobilitarea genului omenesc, ce se zice *cultură*.

Eruditul nostru dascăl N. Iorga, înzestrat cu darul de a vedea mai bine decît alții pe unde are să plutiască nea culturii noastre, ca să rămîna ferită de primejdii, ne arată cu degetul căile mîntuirii. Ar fi numai o bătae de Dumnezeu să nu ne bucurăm toți că din neamul nostru a răsărit un asemenea povătuitor. Orcît de naivă, părerea noastră, a prostimii dela periferii, este, că și felul cum apreciam talentul și nobilul avînt sufletesc al acestui mare cărturar român, arată înavea gradul capacității noastre de a primi cultură.

Ear de încheiere cităm vorbele înțelepte din comitiva ce o face „Telegraful Român“, în care a apărut articolul revoluționar al d-nului Z. Bârsanu:

„Am dat posibilitatea d-lui Z. Bârsan de a se apăra întru învinuirilor ce i-s'au adus; fără a aproba însă tonul în care se face apărarea și în care vorbește artistul nostru dramatic cu di Iorga; pentru că orcum să luăm lucrurile, îndreptățirea și competența d-lui profesor universitar Iorga, de a se pronunța în chestii culturale-românești, nu poate se i-o conteste nimeni.“

Nu zeu!

IGIENĂ.

— Despre îmbrăcăminte —
de

Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

Barchetul (fustau, materie de bumbac și lînă) dă o îmbrăcăminte urită, și femeile nu o poartă cu plăcere; se și critică una pe alta cînd unele au fuste de acestea, înloc de cele de casă.

Bine-i stă mîndrei gătată
Cu veșminte dela șatră;
Dar mai bine i-ar șede, a
De-ar fi țesute de ea.

Haine pentru membrele inferioare bărbătești sînt: pantalonii, ȋțari de lînă, nădragi, șalvarii, bernevicii, cioarecii. Femeiești sînt: fota, fustă, sucnă, hondroc, (Vlasca); ear separat este dinainte: șorț, zavelcă, pestelcă, perpetă, peștiman (Basarabia), cătrîntă; dinapoi: vilnic, cătrîntă, păstură (Ardeal), zadie, zavelcă, chițelii (Banat), opreg.

Pentru mîni se fac în multe părți mînuși de lînă, deobiceiu numai degetul cel mare aparte, încolo celelalte 4 la un loc.

În lipsă de altele, mai perfecționate sînt și acestea bune pentru ferirea mînilor de a îngheța în geruri mari.

Acoperemintul și gîteala capului nu sînt totdeauna raționale; bărbații poartă adeseori și în căldurile cele mari căciuli*, și mi-se pare

*) Nu sînt nici 40 de ani decînd scria un autor german: „Țăranul (german) este conservator și acolo, unde ar trebui s'o mai schimbe. În pădurea neagră și pe munții minelor poartă și în toată verii (cunicule) căciula groasă de cojoc, fiindcă e istorică, a purtat-o și strămoșii săi; apoi se stringe

că mai mult neaverea decît nepriceperea îi face să umble cu căciula, căci efectele ei, în căldurile mari, le resimt ei prea bine, și am văzut pe unii punîndu-și frunze verzi pe subt căciula, spre a-și mai recori fața, și a o feri de razele arzătoare ale soarelui. Pălăria cu margini late e bună întru soarelui, căci marginile date în jos apără de ploae.

Pentru căldurile verii sînt escelente cele de paie. Învățarea împletirii de pălării de paie prin școale este foarte laudabilă, fiindcă nu e județ în țară unde să nu vezi țărani purtînd pălării de paie naționale. În județul Botoșani am văzut la unii dintre țărani pălării albe de pislă, foarte ușoare pentru vară, și mai bune decît cele negre**).

(Va urma).

Convocare

În senzul §-lui 23 din statute, prin aceasta se convoacă

Adunarea generală

a Reuniunii învățătorilor români greco-catolici din finutul Lugojului, la Timișoara pe zilele 20 și 21 Septembrie st. n. 1908 cu următoarea

Ordine de zi:

Sedința I.

Duminică în 20 Septembrie a. m.

1. Celebrarea S. Liturgii, împreună cu invocarea Spiritului sînt, în biserică cea nouă gr.-cat. din Timișoara, la orele 9. (În senzul regulamentului § 5, este de dorit, ca la S. Liturghie toți membrii Reuniunii să se împărtășiască cu S. Taină a cuminăturii). 2. După săvîrșirea S. Liturgii, deschiderea Adunării generale în biserică cea veche gr.-cat. 3. Constatarea membrilor prezenți. 4. Raportul comitetului central. 5. Alegerea comisiilor pentru: a) Examinarea raportului general; b) Cenzurarea rațiociniilor pe 1907 și a proiectului de buget pe 1909; c) Raportul bibliotecarului; d) Înscrierea membrilor și încasarea taxelor. 6. *Cetitul după metoda fonomimic*, întocmit de Péter József, propus din partea d-lui Iuliu Hârsan, învățător în Lățunaș. 7. Prînz comun.

Sedința II.

Duminică în 20 Septembrie la orele 3 p. m.

1. Propunerea temei practice din geografie: „A délkelet vidék“ (Ținutul sud-estic) de d-l Lazar Biro, învățător în Gilad. 2. *Înmulțirea*, propusă din partea d-lui Ioan Ienea învățător în Lugoj, eventual prin d-l Iuliu Biou, învățător în Ticvaniul-mare. 3. Critică asupra prelegerilor. 4. Conferirea stipendiului și a eventualelor premii.

Sedința III.

Luni în 21 Septembrie la orele 9 a. m.

1. Raportul comisiunilor esmise din sedința I. 2. Votarea bugetului pe 1909. 3. Eventuale propuneri. 4. Designarea comisiunii verificatoare pentru protocolul adunării generale. 5. Fixarea localității pentru adunarea generală viitoare. 6. Alegerea oficianților și reconstruirea Comitetului. 7. Încheierea adunării generale. — *Observări*: a) Deoarece Adunarea generală coincide cu serbarea jubilară de 50 ani a preoției Prea On. Domn Gheorghe Trăilă, paroh și protopop gr.-cat. în Timișoara, la care serbare a bună seamă vor lua parte autoritățile bisericesti și civile mai înalte, membrii Reuniunii noastre sînt rugați a se prezenta în număr complet și în veșminte serbătorești. b) Acei membri ordinari, cari nescuzăți vor absenta dela Adunarea generală, nu numai că nu vor putea forma drept la speșele de călătorie la Adunarea generală, prevăzute în instrumentul dotațional, ori preliminarul școlar, dincontră drept pedeapsă la fondul Reuniunii vor avea să plătiască o sumă egală cu acele speșe statorite. c) Membrii cari voiesc să reflecteze la cvartir, ori la prînz comun, sînt invitați ca până la Septembrie st. n. să se însinue la M. on. oficiu parohial gr.-cat. din Timișoara. Prînzul comun pentru o persoană 3 cor., ear cvartir pe o noapte 1 cor. Lugoj, la 8 Septembrie 1908.

Ioan Boroș,
prezidentul reuniunii.Ioan Ienea,
notarul reuniunii

peste mijloc cu chimir de pele; fetișcanele cari au cele mai multe fuste, cite i, trece de cele mai elegante, și umbli cu picioarele goale prin earba udă, etc.

**) Ciobanul însă zice: Săraca pălărie, Tu tragi tot a sărăcie, Dar căciula cea buhoasă, Aduce de dulce'n casă.

Apel.

Conform circularei comitetului central al „Astrei” Nr. 830/1908 cu începerea lunii Noiembrie se vor anranja conferințe publice pentru cânturări în toate centrele românești. Rugăm pe toți acei domni, cari voiesc să țină vre-o disertațiune aici în Oravița să comunice cel mult până în 28. Septembrie n. subscrisului director titlul temei.

Din ședința comitetului despărțământului Oravița, ținută la 17. Septembrie 1908.

Dr. Petru Cornean
directorul despărțământului.

Cornel Strimbei
secretar.

Concurs.

Pentru ocuparea alor 16 locuri de cvartir gratuit în „Internatul Petran” din Cluj, al „Asociațiunii” pentru universitarii români, se escrie prin aceasta concurs cu termenul de 20. Septembrie n. a. c.

Concurenții vor avea să-și instrueze petițiunile cu:

1. „Index”, ca dovadă, că sînt înscriși la vre-una dintre facultățile universității din Cluj, și că au făcut sporul cerut în studii.

2. Atestat de paupertate, însoțit de alte informațiuni referitoare la starea materială a părinților.

3. Chitanță despre plățirea taxei de membru extra-ordinar al casei române din Cluj. —

Petițiunile astfel instruate să se trimită nesmintit până la acest termen subscrisului director (Cluj strada Jókai nr. 6).

Din ședința comitetului „Despărțământului Cluj al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”.

Cluj, la 8. Septembrie n. 1908.

Eugen Pop Păcurariu
director.

Dr. Valentin Poruțiu
secretar.

CRONICA.

Fruntașul nostru adv. **Ilie Trăilă**, directorul „Oravicienei” s'a întors acasă dela Sibii unde a petrecut întreagă săptămîna trecută, luînd parte la ședințele „Albinei”, cum și în alte corporațiuni d'acolo.

Ne împlinim o datorie plăcută, mulțumind și în calea aceasta, deosebit concetățenilor nostri germani, cari ne-au dat mîna de ajutor la încotarea oaspeților nostri dela adunarea gen. a Societății fondului de teatru rom.

Inscrierile la toate institutele de învățămînt din localitate s'au isprăvit. La școala primară rom. din Oravița-mont. s'au înscris 75 elevi. Foarte îmbucurător!

Întrebăm, ca să fie întreat: nu s'ar putea găsi vr'o soluție și pentru limba rom. la Claustrul catolic din localitate, unde își fac educația atîtea fete d'ale noastre?

Distinsul protopop rom. cat. **Krinitzky**, care avusese gentileța să voteze, într'o ședință a reprezentanței comunale, cu propunerea președintelui nostru parohial, ca contribuția școl. de 5%, să se dea, nu ca pîn'acum școalei civile, ci școalei noastre confesionale rom., căreia îi și compete după lege, și-a dat demisia din postul de president al școlii civile din localitate.

La **Rudăria** a închis ochii bătrînul preot **Moise Sîrbu**, în vîrstă de 87 de ani, și după 61 ani de preoție. Pogrebania i-a oficiat-o părintele **Ion Brînzei** din **Bozovici**, ca mandatar protopopes, ținînd și o predică pătrunzătoare.

La **Cluj** a răposat veteranul învățător rom. **Iacob Mureșanu**. Întru pomenirea lui s'a deschis o colecție în scopul nobil de a se crea o fundațiune pentru ajutorarea elevilor săraci ai școalei gr. cat. rom. din Cluj. Dăruiri la această cunună neperitoare primește și Redacția noastră.

Revenind asupra criticei d-lui **I. Vidu**, ținem a nu fi de prisos să explicăm următorul lucru: Am zis în numărul trecut, că criticul n'a pătruns în jargonul nostru orăvițenesc, cum am și arătat aberația cu „Shiesstadt” și „Maniu-Quelle”, ce nu se aude nicicînd dingura Românilor de pe p'aici.

Ear în celelalte aprecieri (asupra prestațiunii chorumilor noastre) l-am ținut „prea expansiv”, din cauză că ni-s'a părut prea hasardată atît diferența ce-a găsit-o între cele două chorumii românești din Oravița rom., cît și imperfecția pronunțării în cîntare (născocind că s'ar fi cîntat chiar „Mîdrulița din Bonat”). . . . Atîta! Încolo nu ne-am slobozit în discuție asupra comentărilor tehnice din critica d-sale, pentru că, o mărturisim pe față, ne cunoaștem neputința de a combate părerile d-nului **Vidu**, pe care îl ținem între toți cari au participat la acest festival al chorumilor, de cel mai bun observator al insuficiențelor. D-nul **Vidu** este un capital național, căruia i-se cuvine stima și dragostea noastră pentru folosul real, ce ni-l-a dat talentul d-sale muzical, apreciat și din altă parte, mai competentă decît noi.

Din acest post scriptum al nostru se pot convinge ușor ceice ne țin pe noi de sufleurii ai criticeii, cu care ne-a surprins d-nul **Vidu** și pe noi ca și pe dinșii.

„Reuniunea de cetire și cîntări” din **Dalboșef** arangează la 8/21. Septembrie 1908 (în ziua de Sf. Măria-mică) concert, împreună cu teatru și joc, cu un program bogat și variat.

La **Agadici** s'a găsit într'o cucuruziște cadavrul unui țaran, ucis de nescari bestiali.

Noul hornist al pompierilor din localitate se numește **Péter Schulz**, din Biserica albă.

La **Verșef** o femeie, atînsă de alienație mentală, și-a împuns cu un cuțit copilașul de 5 ani și în urmă s'a sinucis.

Advocat nou la Sîn-Miclăușul mare: **Dr. Ioan Demian**.

Citim în „Revista Bistriței”, că poetul **Gheorghe Coșbuc**, cu doamna, a petrecut cîteva zile în Bistrița, unde fruntașii d'acolo, cum și Năsăudenii, au arangeat în onoarea sa conveniri sociale împreunate cu cîteo cină comună.

Pentru alegerea de episcop al diecezei noastre s'a trimis deja deputaților convocatorul. Din freamătul de șoapte se strecoară tot mai mult vrednicia candidatului, natural, care sperăm că va întruni totalitatea voturilor.

Adunarea generală a învățătorilor din Eparhia Caransebeșului auzim că se va ține, la 2 săptămîni după alegerea de episcop.

La **Hațeg** s'a deschis o nouă școală civilă, unde se va preda și limba latină.

Nouă Tipografie românească la **Salonic**, unde se va tipări și o foaie săptămînală românească, sub titlul „Deșteptarea”.

Poporația Bucureștilor s'a sporit la 301.700 de suflete.

În ziaristica mare se remarcă un nou succes mare al lui **Wright**, care a zburat cu mașina sa 1 oră, 10 minute și 30 secunde, cu o iuțeală de 36 Km. pe oră.

Din pregătirile ce se fac la Sinaia pentru primirea Clironomului nostru **Francisc Ferdinand** conchidem, că regele **Carol** e pedepplin sănătos.

Alegerea de patriarh al Sirbilor se va face probabil astăzi, **Simbătă**.

Cholera se lățește mereu în Rusia, și e temere că va pătrunde și în Austria.

4000 de telegrame a primit, din prilejul jubileului său, marele cugetător rus contele **Leo Toistoî**.

La **Lugoj** se va da, sub conducerea d-nului **I. Vidu**, Luni, la Sf. Maria-mică, un mare concert, cu concursul d-nei **Elena Locusteanu-Bonciu** și a distinsului pianist **Liviu Tempea**.

Frații **Voisin** din Paris arată că toate sistemele de aeroplane au cîteceva din invenția Francezilor.

La **New-Orleans**, în America, o femeie a născut un copil cu două capete.

Despărțământul **Timișoara** al Asociațiunii au excris concurs la un premiu de 50 cor. pentru cea mai bună lucrare despre „Rentabilitatea raselor nobile a vitelor cornute”. Lucrările sînt a se adresa, până la 1. Februar 1909, către directorul **Romulus Cărăbaș** la **Temesvár-Belváros**.

Referentul școlar **Dr. Dimitrie Cioloca** e numit profesor la teologia din **Caransebeș**.

Părintele **Constantin Paușanu**, ca president al societății de lectură din **Ocna-de-fer**, mulțumește și pe calea aceasta Magnificenței Sale d-nului deputat **Coriolan Brediceanu**, d-nului colonel **Nicolae Marin** (Caransebeș), d-nului **Dimitrie Birăuțin** (Budapesta), d-nului **Vasile Ranta Buticescu** (Cluj), și d-nului **Aurel Berceanu** (Biserica albă) pentru cărțile dăruite pe seama acestei societăți.

Earăși carambol în gara din **Budapesta**. Luni, la 8/21 Septembrie c. Mai mulți răniți!

Concert și teatru la **Hodoș**, sub conducerea învățătorului **Mihai Crăciun**. Se va juca și „**Baba Hârca**”.

La **Reșița rom.** doi bețivi luîndu-se Dumineca trecută la bătae, unul a scos cuțitul și l-a străpuns pe tovărășul său; cel străpuns și-a adunat restul puterilor și a tras și el cu cuțitul în atacatorul său, și nimerindu-l în inimă, l-a lăsat mort pe loc. Eată ce-ți face beutura.

Chorurile bis. rom. din **Ruchitova** și **Gorua** arangează, tot în ziua de Sf. Maria-mică, concerte și reprezentații teatrale, împreunate și cu joc.

Erî a răposat, și mine, Duminecă, va fi înmormîntat la **Bozovici** bravul cetățean **Mihail Mila**.

În „**Foaea Diecezană**” se publică concurs pentru posturile inv. din **Ciclova rom.** și **Agadici**.

Un profesor din **Heidelberg** a raportat cazul curios al unui om, care, îmbolnăvindu-i-se ochiul drept, a început să vadă pe nas. Cazul datează din 1575. —

Un critic american susține că cei mai mari scriitori și filozofi au fost oaamenii, cari au putut să umble mult.

La **Vrancei** (Romania) mare incendiu pe muntele **Petrosu**.

În **Tirol** zăpezii mari și viscole teribile.

Max Falc, vestitul publicist maghiar, a murit.

Directorului artistic **A. P. Bănuț** i-s'au făcut ovațiuni la **Cohalm**.

Secretarul ministerial **Silviu Suci** din **Budapesta** s'a retras la pensie.

Achim Jura din **Comoriște** mulțumește pentru despăgubirea de 150 cor. ce a primit-o dela banca „**Plugarul**” din **Cacova**, pentru un juncce i-a fost asigurat.

Cine a perdut un portofel cu cîteva coroane, îl poate lua în primire dela negustorul **Ivan Stojkovits** din localitate.

Se caută un ucenic pentru băcănia d-nului **Gheorghe Bogdanu** din **Oravița română**.

La librăria **I. E. Țăranu** se capătă **Protocole de inscriere, Catalog și Cronică școl.** în limba maghiară și română.

Poșta Redacțiunii.

Iova Lepa, Gerliște. Valeriu Lepa, amplotiat în consiliul superior de agricultură la Ministerul domeniilor din București, s'a împușcat Vineri seara la 8/21. August la Șoseaua **Kiselyv**. Viața anterioară i-o cunoașteți.

Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

Editor-proprietar: **Gheorghe Jianu.**

Opuri și broșuri

Foii periodice

Se recomandă
a executa următoarele:

INVITĂRI.

PROGRAME.

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

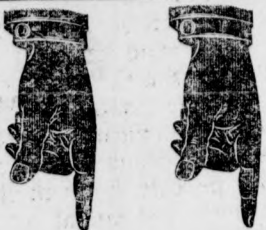
BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

BILANȚURI

ADRESE

ANUNȚURI FUNEBRALE

BILETE DE ÎNTRARE

Tipografia „PROGRESUL”

Oravița

piata mare (lîngă Moara de foc)

PRETCURENTURI

în or ce limbă.

CĂRȚI DE VISITĂ

diferite formate

NOTE

MENU

STATUTE * LIBELE

CIRCULARE

Diferite tipărituri pentru bănci

PLICURI CU FIRMĂ

AFIȘE

OBLIGAȚIUNI

Comandele primite se efectuează cu promptitudine și cu conștiință.

Cărți în comisiuni

PREȚURI MODERATE!

Panglici pentru morți